

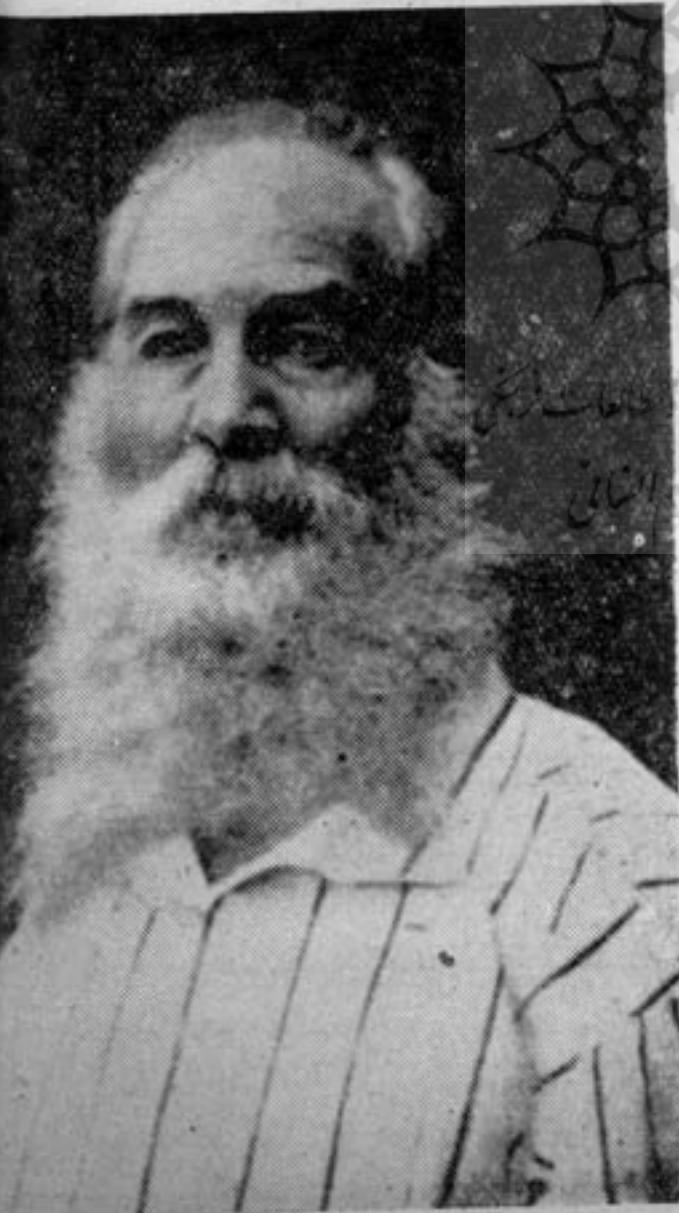
والت ویتن

۱۸۹۲ - ۱۸۱۹

والت ویتن، شاعر آزاد و آزاد اندیش امریکایی، از گویندگان کم بابی است که سیر تاریخ شعر و شاعری را در کشور خود تغییر داده‌اند. مجموعه شعرهای ویتن، «بر کهای علف»، که گروه کثیری آنرا یک مرام‌نامه ویسائیه شاعرانه می‌دانند، هنگامیکه در سال ۱۸۵۵ منتشر گردید طوفانی برانگیخت و نام‌شاعر را زبانزد خاص و عام ساخت. با این‌مه ذندگی خود ویتن چندان پر جنب و جوش و طوفانی نبود و تا قبل از انتشار «بر کهای علف» یک شاعر کاملاً عادی شرده می‌شد.

وی در «لانگ آیلند»، جزیره‌ای که خود همیشه آنرا بنام اصلیش کسرخ پوستان بر آن زیاده بودند «پامانوک» می‌نامد، در خانواده‌ای نسبتاً فقیر و کم‌سوادزاده شد. پدرش کشاورز و نجار بود. ویتن پامادر خود یش از پدر پیوند فکری داشت، چنان‌که ییشترا نامه‌هایی که از شاعر بازمانده خطاب به مادر نوشته شده است.

خانواده ویتن تا هنگامیکه او چهار ساله بود در «لانگ آیلند» زندگی کردن و سپس به «بروکلین» رفتند. صحنه بسیاری از اشعار ویتن کوشش‌های «جزیره ماهی شکل پامانوک» و «بروکلین» و «نیویورک» است، و با این‌که شاعر در داخله امریکا سفرهایی کرده است،



منبع اصلی اندیشه و احساسش همین نقاط است.

صحنه‌ها و مناظر «نیویورک» بخصوص اورابه هیجان می‌آورد. بگفته یکی از منتقدین، این شهر در نظر او «دریاچی از شانه‌ها و چهره‌ها بود - دنیاگی که چون دریا در زرفناکی خود شگفتی‌های بی پابان داشت.»

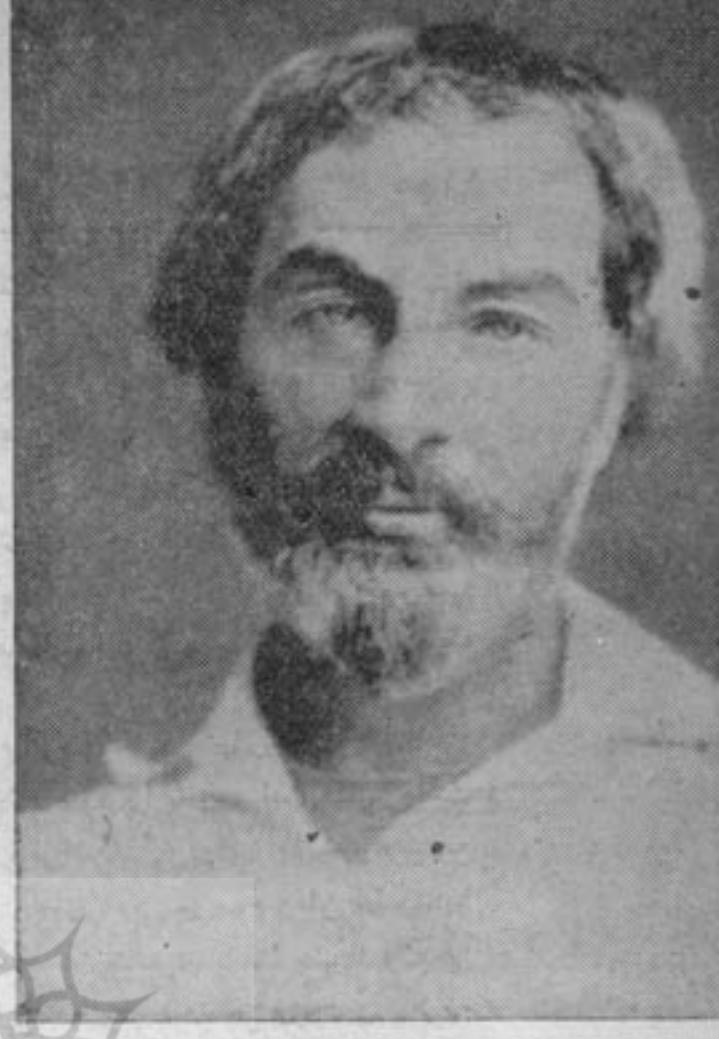
ویتن چندسالی از دوران کودکی خود ادرمادرس دولتی «بروکلین» گذراند. اما سیزده ساله بود که ناچار به ترک مدرسه گردید و در چاپخانه‌ها و اداره‌های روزنامه‌های آموزش خود پرداخت. سرانجام روزنامه‌نویسی کار او گردید. از پادومی یکی از روزنامه‌ها شروع کرد و بله به بخوبی نگاری و انتقاد کتاب نویسی و سردبیری رسید.

ویتن تا قبل از ۱۸۵۵، که بنام گوینده «برگهای علف» شناخته شد، شهرت ادبی نداشت، زیرا مقالات خود را بدون اسم می‌نوشت و شعرهایش هم تابع رسوم و قبود کهن شعر انگلیسی بود. اما شعرهای این کتاب، که گوینده‌اش تمامی قبود و سنت‌های ادبی مرسوم زبان خود را زیر پانهاده و درهم شکته بود، از لحاظ هنر شاعری کاملاً جنبه انتلاقی داشت. اندیشه ویتن تا قبل از انتشار این مجموعه اینچنین فودان نکرده بود. حتی در سالهایی که سردبیر روزنامه «بروکلین ایکل» بود (۴۸-۱۸۴۶)، قلمش از چیزی جز فرات و آزادی‌خواهی خبر نمی‌داد. سروده‌های این شاعرست شکن از لحاظ اندیشه و احساس‌چنان‌بی پروا و توفانی واژ لحاظ قالب شعری چنان‌آزاد و بی‌بند و بار بود که در حوصله آن‌زمان نبود و گروهی عظیم را به مخالفت شدید باوی برانگیخت.

اما در همان اوان انتشار «برگهای علف» مردانه چون امرسون، متفکر و نویسنده و شاعر بزرگ امریکائی، به هاداری گوینده برخاستند. امرسون پس از خواندن این کتاب به شاعر نوشت: «من در آغاز زندگی بزرگ و پرافخاری که در پیش دارید بشما تهنيت می‌کویم.»

پس از آنکه کار مخالفت با ویتن بالا گرفت، امرسون جهد کرد که پیش از آنکه مجموعه شعرهای وی برای بار سوم بزر چاپ برود (۱۸۶۰) وی راقانع کند که بعضی از اشعار «تندوز نند» را حذف کند. ولی والت ویتن که از تصادف روزگار در دامن فلسفه «اعتماد بنفس» امرسون پروردیده بود، راهنمایی‌های او را بذیرفت. در سال ۱۸۶۵ هارلان، وزیر کشور وقت، ویتن را از سمت منشی گردی در وزارت کشور با تهم انتشار یک کتاب «ناشایسته» معزول ساخت.

از اراده‌ای عمدی که مخالفان به ویتن می‌گرفتند یکی «بی‌شکلی»



و «ناموزونی» اشعار و دیگری
«هوسنا کی» و «تن برستی» خاصی بود
که پارهای از شعرهای اورآآند
ساخته بود. اما شدت این «بی شکلی»
و «ناموزونی» بتدریج تخفیف یافت
و شعرهای بعدی ویتن دارای آهنگی
گردید (هر چند که هر گریا بند وزن
وقایه نشد) و «تن برستی» او هم رفته
رفته با «روح برستی» آمیخته گردید،
همچنانکه خود در آغاز کار شاعری گفته
بود («من شاعر روح و شاعر تن ام») در
شعرهای خود هم به جسم و جان پرداخت.

ویتن را شاعر دموکراسی
امریکادا نسته‌اند؛ و بر استی که وی
شروع شور و جنب و جوش دوران شباب
دموکراسی امریکارا با هنرمندی تمام

احساس کرده و مجسم ساخته است. این دوران نشووناو گسترش دموکراسی
غنى ترین منبع الهام شاعر بوده است، (شعر «ای روزها از زرقنای بی پایان
خود بدرآمد» که ترجمه آن از نظر خواننده می‌گذرد گویای این الهام
است).

والت ویتن در چند که امردم ایالات شمالی امریکا علیه نظام برده‌گی
ایالات جنوبی علاوه در لباس سربازی شرکت نجت، ولی با خدماتی که
در بیمارستانهای واشنگتن به سربازان زخمی کرد در صف قهرمانان واقعی
جنگ درآمد وی بعنوان یک پرستار داوطلب بکار پرداخت، ولی کاری بزرگتر
از کار پرستاران انجام داد: سربازان معروف و دورافتاده از خانه و زندگی را
بنشاط در آورد و در روحیه شان رانیر و مند نگاهداشت و آنرا به زندگی امپدووار
ساخت.

بشردوستی و عشق به زندگی مایه هنر والت ویتن است. شاعری
چنین بشردوست چهان کمتر دیده است. در شعرهای خود بایی تابی و تکاپوی
خستگی نابذیری در جستجوی دستهای زنان و مردان ساده و شرافتمدیست
که بتواند آن هارا بفشارد؛ که بتواند الهام گیرد والهام دهد. هرسو که می
رود بازویان نیرومند خود را می‌گشاید وزن و مردرا مشتاقانه در آغوش می

کشد. عشق و دلستگی او به مردمان چنان شدید است که گوئی هر عشق و دلستگی دیگری در زیر گامهای بلندش از هم می‌باشد و خاک می‌شود. با ینهمه ویتن در زندگی خود مردی تنها بود. اما او همانقدر احساس تنهائی می‌کرد که بتهوون. بگفته دیگر، عشق بزندگی وقدرت تغیل شگرفش میان او و دیگران پیوندی استوار کرده بود که مانع ازین می‌شد که در گرداب تنهائی خود فرورود. تنهائی او سرشار از شوق و جوش و خروش است: رودخانه ایست که دائمًا در حرکت و تکابو است، و چون از رفتن نمی‌ماند هر گز نمی‌گندد. وی معتقد است که آنچه افراد پراکنده می‌رهاند و دیگر تنهائی را احساس نمی‌کند.

در دنیای ویتن انسان خدا است. همچنانکه فیلسوف الهی در هر چیز پرتوی از خدا می‌بیند، ویتن در هر چیز پرتوی از وجود انسان می‌بیند. طبیعت مجرد برای فیلسوف الهی ارزش و مفهومی ندارد، برای ویتن هم طبیعت بی انسان بی قدر و بی بهای است. یکی در آئینه تمام نمای طبیعت خدارا می‌نگرد، و دیگری در آن چهره انسان را می‌نگرد. از اینجاست که شعرویتن گاه رنگ و بوی صوفیانه دارد. گوئی که نیروی ناییدا و مافوق انسانی در تمامی مظاهر زندگی و طبیعت سیلان دارد و آنچه را در چشم مایی چان و بی حرکت است در بر ابر چشم شاعر و به چنبش چه با برقص در می‌آورد.

پوشکاہ علوم انسانی و مطالعات فرنگی
ویتن برای سرودن شعرهای خود هر گز بدبیال «موضوع» و «سرچشمه الهام» نمی‌گردد و نه تنها به پشت ایرها، بلکه حتی به گوشهای مترونک و وهم انگیز زمین هم، که با شاعران در جستجوی آنند، «بناء» نمی‌برد. او شاعر افق‌های بازور و شعر و منظومه ساز جایگاه‌های آکنده از مردم است. سرچشمه الهام شعر از بلندیهای زمین زاییده می‌شود، و موضوع شعر او همان چیزهاییست که در بر ابر چشم او در دسترس او قرارداده. وی موضوع شعر خود را با چشم می‌بیند و بادست لمس می‌کند. برای او زمین و انسان بزرگترین شعرهایست: پاهایی که زمین را شخم می‌زنند، دستهایی که بر کشتر از بذر می‌افشانند، بذرهایی که بر زمین افشا نده می‌گردد، و گندم هایی که جوانه می‌زنند و می‌روید همه شعراند. وزندگی خود حماسه ایست که پایان ندارد. آنچه در دست مرگ می‌پزند و می‌خشکد زندگی نیست،

موجود زنده است. مرگ برای او پابان زندگی نیست و آنرا مترادف با نا بودی و نیستی نمی داند. چه با که مرگ نشانه زندگی بزرگ و فضیلت بزرگتری باشد. مرگ های عظیم، مانند مرگ آبراهام لینکلن، در گوش او آهنگی را می نوازد که نوید وحدت میان مردم امریکارا می دهد. چنانکه خود در مقدمه ای که بر اولین چاپ کتاب خود نوشته می گوید: «هیچ چیز شاعر را آزده دل نمی سازد ... دنج و تیرگی شاعر را نمی آزادو مرگ و هراس اور آزار نمی دهد.»

این مقدمه بسیار مهم محتوی نظریاتیست که والت ویتن در باره شاعر و شاهری داشته (والبته آنها را می توان به کار هر هنرمندی تعیین داد). در یکجا می گوید: «شاعر بزرگ آنگاه که از روح و ابدیت و از خدائی که در عالم دیگریست، سخن می رود خاموش است. وی ابدیت را در وجود زنان و



خانه بدری ویتن در «لانک آیلند»

مردان می بیند. وی مرد وزن را رویا نمی بندارد و آنان را برسکاه و خس و خاشاک نمی شردند. زمین و دریا، حیوانات و پرندگان، آسمان و افلاک، جنگلها و کوههای رودخانه‌ها، موضوع‌های کوچکی نیستند که در خود شاعر نباشد. ولی مردم از شاعر انتظار دارند که در شعر خود از چیزی بیش از زیبایی و شکوه اشیاء واقعی گذاشت سخن گوید ... آنان انتظار دارند که

شاعر را بطة میان واقعیت و روح و اندیشه آنانرا نمودار سازد.»
درجای دیگر همین مقدمه درمورد شاعرانه بودن یک اثر هنری می -
نویسد: «کیفیت شاعرانه دروزن و قافیه و در قالب یکدست واستوار شعر،
یا در خطابهای غمناک و یا در اندرزهای حکیمانه نیست. کیفیت شاعرانه در
یا در شکوههای زندگی موجود و بسیاری چیزهای دیگر و در روح آدمی است.» نکته
که ایندو باهم پیوندی تربخش دارند: «علم و تابع علمی آن مانع کار
شاعران بزرگ نیستند، بلکه مشوق و پشتیبان ایشانند.»

قطعاتی که ترجمه آنها از نظر خواسته گان می گذرد هر چند که نوونه
کامل هنروالت ویتن نیست ولی گوشهای از کار شاعر را بخوبی نمایان
می سازد .

چون به آقیانوس زندگی رسیدم

چون به آقیانوس زندگی رسیدم،
چون راه کرانه های آشنا را پیش گرفتم،
چون در آنجا که امواج، ترا ای «پامانوک» همواره می شویند پرسیدم،
آنجا که موجها صفير زنان و خشن خش کنان زمزمه می کنند،
آنجا که مادر کنه سال وحشی خو برای عزيزان کشته شکسته خود
یک نفس شيون می کند،
دیر گاه یک روز پائیزی اندیشه می کردم و بسوی جنوب چشم دوخته بودم،
در آن زمان اسیر وجود تند آسمانی بودم که شعرهای خود را از بر کت
غور او می سرایم .

۳

چون راه کرانه های نا آشنا را می گیرم،
چون به ضجه ها و به بانک زنان و مردان کشته گوش فرامی دهم،
چون نیم های نامحسوس را که بر من می وزد فرومی برم،
چون اقیانوس اسرار آمیز بسوی من می غلند و نزدیک و نزدیک تر می شود،
در می یا به که من نیز هرچه باشم چیزی جز تند آب کوچک و فرسوده ای نیستم،
که دانه های شن و بر کهای خشکیده را گردمی کنم ،
و چنانکه گومی چزی از شنها و تند آب هستم مکیده می شوم.

اکنون سردر گم و سرخورده و سرافکنده ،
دباخود ستم کرده ازاینکه جرأت کرده ام دهان خودرا بگشایم ،
بی می برم که با آنهمه یاوه گویها که طبیعتشان بسوی من بر گشت می کند
هر گز نداسته ام که من که یاچه هستم ،
در بر ابر تسامی شعرهای پر غروم ، آن هن حقیقی هنوز دست نخورده و ناگفته
و دور از دسترس پرجای مانده است ،
خودرا و اپس کشیده و مرابا حرکات و خوش آمد های طنز آمیز تمسخر می کند ،
با قهقهه های طنز آمیز دور دست بر هر کلمه ای که نوشته ام می خنده ،
ودر سکوت به این نغمه ها و سپس به ماسه های زیر پای من اشاره می کند .
بی می برم که چیزی را واقع ادارک نکرده ام ، حتی یك چیز را ،

و هیچ کس هم هر گز درک نتواند کرد ،
در اینجا طبیعت در بر ابر دریا مرا بیازی می گیرد ،
تامرا به تازیانه بزند رنیش خودرا در من فرود واند ،
ذیر امن جرأت کرده ام که دهان خودرا بسرودن بگشایم .

۴

شای اقیانوس ها بامن نزدیک هستید ،
ما همانند یکدیگر ماسه های غلتان و تند آبهار ای بالعن شکوه آمیز زمزمه می کنیم ،
بی آنکه بدانیم چرا ،
حقیقت اینست که این قطعات خرد پرا کنده مظہر من و شما و همه موجوداتند .
توای کرانه مست خرد شدنی که شیارهای رسوبی برسینه داری ،
توای جزیره ماهی شکل ، من آنچه رادر ذیر پای شماست با خود می برم ،
آنچه از آن شماست بدر من واذ آن مئست .

من نیز ای «پامانوک» ،
من نیز حبابها بر آورده ام ، امواج بی کرانه روان ساخته ام ،
و بر کرانه های تو شسته گشته ام ،
من نیز همانا موجی از تند آب و شیاری از رسوبات هستم ،
من نیز قطعات شکته کوچک بر توبجای میگذارم ، ای جزیره ماهی شکل .

پدر ، من خودرا برسینه تو می افکنم
خودرا بتومی آویزم تانتوانی رهایم کنی ،

آنقدر ترا محکم در چنگ میگیرم تا بمن پاسخ دهی،
پدر مرا ایوس،
مرا بابان خود لس کن آنچنان که من کسانی را که دوست دارم لس می‌کنم،
و همچنانکه ترا بخود می‌فشارم راز زمزمه‌ای را که با آن حسد می‌ورزد برمی‌فرمایم.

۴

ای اقیانوس زندگی باز گرد (جریان بازخواهد گشت)،
ای مادر که نسل وحشی خوشیون خود را بس مکن،
همواره برای کشتن شکستگان خود اشک بریز، ولی از من مهر اس و چیزی
از من درین مدار،
و آنگاه که ترالس می‌کنم و یا از دامت خوش چینی می‌کنم،
اینچنین پر خشونت و خشنناک خود را بر پاهای من مکوب.

من باتو و باهه بر سر مهر هستم،
من برای خود و برای این شبحی که چشم برآه مادوخته است و من و مال من را
دبیال می‌کند خوش چینی می‌کنم.

ماموجودات هومناک که نمی‌دانیم از کی باینجا آورده شده‌ایم، در برابر
تو برخاک می‌افتیم،
تو آنجا راه می‌سپری یامی نشینی،
و هر که هستی، مانیز در تند آب هادریش بای تو می‌آزمیم.

ای روزها از ژرفتای بی؛ بایان خود بدر آئید

ای روزها از ژرفتای بی؛ بایان خود بدر آئید تا والاتر و خروشان تر پنهان جهان
را فرا گیرید،
سالها برای تسکین روح گرسنگی کشیده خود آنچه را زمین بمن می‌داد
بچاکی می‌بلعیدم،
سالها در چنگلهاش شمال سرگردان بودم، و چه ساعتها که رسیش آشیار
«بی‌کارا» را تیشا می‌کردم، در دشتها سفرمی کردم و بر سینه‌شان می‌خفتم،

از کوههای «نوادا» می گذشم ، از فلات‌ها می گذشم ،
از صخرهای سر بلک کشیده کرانه اقیانوس آرام بالا می رفتم ، به کشتی
می نشتم و بدریا می رفتم ،
سینه توفان را با کشتی می شکافت ، توفان روح مراتازه می ساخت ،
بخوشی بردهان تهدید کننده امواج چشم می دوختم ،
برموج‌های کف‌آلود سپید که خود را باوج می کشانیدند و بیچان فرو
می ریختند خیره می شدم ،
صدای نی زدن بادر را می شنیدم ، ابرهای تیره را می نگریستم ،
آنچه را از پائین بر می‌خاست و بالا می آمد می دیدم ،
(ای ابرهای بلندپایه ! ای که همچون قلب من خروشان و نیرومند هستید !)
صدای رعد مدام را که پس از صاعقه می غربید می شنیدم ،
رشته‌های نازک و بربرد بربرد صاعقه را که در میان ولوله رعدی کدیگر
را بر پنهان آسمان دنبال می کردند می دیدم ؛
اینها و همانند اینها را می دیدم و بوجود می آمد
همرا باشگفتی و حیرت می نگریستم ،
ولی با اینهمه اندیشناک و توانا بودم ،
تمامی قدرت تهدید آمیز زمین سر بر کردم و گردا گرد مرا گرفته بود ،
اما من با روح خود قانع و سر بلند تقدیمه می کردم .

۲

ای روح ، آنها مرا خوش آمد - تو مرا بخوبی آماده زندگی کردی ،
ما اکنون به پیش می‌ریم تا گرسنگی نهفته فرشیده تر خود را تسکین
بخشیم ،
اکنون به پیش می‌ریم تا آنچه را زمین و دریا هر گز با ارزانی
نداشتند بدست آریم ،
دیگر در دل جنگلهای عظیم ره نخواهیم سپرد ، بلکه از میان شهرهای
عظیم تر خواهیم گذشت ،
اکنون سیلا بی عظیم تر از ریزش آبهای «نیا گارا» در برابر ماغروشان
است ،

سیلا ب انسانها (ای سرچشم‌های جو بارهای شمال غربی آیا بر استی
خشکی نایدیر هستید ؟)
آن توفانهایی که در کوههاران و دریاهای برمی خاست برای این
سنگفرشها و خانه‌ها چه مفهومی داشت ؟

دریای سر بر آورده برای هیجاناتی که امروز گردانید خود می بینم
چه مفهومی داشت؟

آیا باد در زیر ابرهای تیره رنگ نوای مرک را می نواخت؟
بنگر! از زرد فنا می پایان ناپذیرتر، نیروگی مرگبار ترو خروشان تر
به پیش می تازد،

«مانهاتان» بیا می خیزد و با جبهه ای تهدید آمیز به پیش می تازد - «سین
سیناتی» و «شیکاگو» از بندرسته اند؟

آن طغیانی که بر پنهان دریا دیدم چه بود. آنچه را به پیش می آید
نمایشگران،

بنگر که چگونه بادستها و پاهای بی باک خودرا بالا می کشانند - و ه
که چه می کوبد و درهم می شکند!

بنگر که چگونه رعد حقیقی پس از صاعقه می غرد - برق های صاعقه
چه تابناک است!

بنگر که چگونه دموکراسی باحالت می بین و او انتقام جویانه به پیش می تازد،
(با اینهمه، گمان کنم در لحظه ای که آن هیاهو و جنجال گوشخر اش
آرامش یافتد صدای شیون ماتمیز و حق حق آهسته ای را زمیان تاریکی شنیدم)

۳

ای دموکراسی! همچنان غریب دن را دنبال گیر! به پیش تاز؛ با ضربه های
انتقام جویانه ضربت زن!

و شما ای روزها و ای شهرها بیش از همیشه پایخیزید!
ای توفانها شدیدتر از همیشه درهم شکنید و خرد کنید؛ شما بمن نیکی
کرده اید،

روح من که در گوهساران پروردید شده است ماده غذائی نیرو بخش
وجاودانی شما را می مکد؛
چه بسیار که در میان شهرهای خود و جاده های روستامی و کشتزارهای خود
راه سپرده بودم،

ولی هر گز سیراب نشده بودم،
شک و تردیدی نفرت انگیز همچون ماری پیچان بیش بای من می خزید،
پیوسته به پاهای من نزدیک می شد، هردم سر بلند می کرد و باحالتی
طنز آمیز آهسته هیس هیس می کرد؛

شهرهای را که آنهمه دوست داشتم رها کردم و ترک گفتم،
بسی واقعیت های شتافتگم که شایسته من است،

در تلاش و در تلاش نیروهای حیاتی و بی بروانی طبیعت بودم،
تنها این بود که روح مرا تازه می کرد و تنها این بود که مرا لذت
می بخشید،

پیش ازین شعلهور شدن آتش خفته را انتظار می کشیدم - بر دریا و
بر هوا دیر زمانی چشم برآه می ماندم؛
اما اکنون دیگر در انتظار چزی نیستم و یکباره سیراب و لبریز شده ام،
من زنده مانده ام و انسان را که به پیش می تازد و امریکای رزمجهورا
که پیامی خیزد دیده ام،
همینست که دیگر در جستجوی غذای دشتهای برهوت و متروک شیالی
نیستم، و دیگر در کوهستانها آواره نمی گردم و در دریای توفانی بر کشته
نمی نشینم.

به ریث غریبه

ای غریبه ای که می گذری! نمی دانی که چه مشتاق بر تومی نگرم،
تو باید همان مردی باشی که می جسم، یازنی که می جستم،
(یاد تو همچون خاطره ای روزیائی از نظرم می گزند)،
بی گمان در گوشه ای با توروزهای خوشی گذرانده ام،
چون سبکبال و مهربان و با کدامن ورشید از کنار یکدیگر خرامان
می گزدیم

همه چیز را یاد می آورم، اشانی و مطالعات فرنگی
تو بامن بزرگ شدی، پسری یادختری در کنار من بودی،
باتومی خوردم و می خشم، تن تو تنها از آن تونسانده است،
و تن مرا هم نگذاشته است که تنها از آن من بیاند،
چون می گزدیم مر ازل لذت دیدار چشمان و چهره و بدن خود بر خوردار
می سازی

و در عوض از دیش و سینه و دستهای من بھر می گیری،
با تو سخن نمی گویم: اما آنگاه که تنها نشته ام یا آنگاه که در ریث
شب تنهایی بیدار می شوم، بتومی اندیشم،
چشم برآه می مانم و تردید ندارم که باز ترا خواهم دید،
باید هشیار باشم که ترا از دست ندهم.